

Sławomir Dudek

KONDYCJA GOSPODARSTW DOMOWYCH
III kwartał 2020

PL ISSN 2392-3768

Badanie okresowe nr 112

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH**Rada Programowa:**

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki, Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)

Sławomir Dudek

Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2020

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3768

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania kondycji ekonomicznej gospodarstw domowych, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 112. W badaniu uczestniczyło 1000 gospodarstw domowych. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	8
1.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	8
2.	ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	9
3.	SALDA I ICH SKŁADOWE	10
1)	Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych - diagnoza	10
2)	Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych - prognoza	11
3)	Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - diagnoza	12
4)	Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - prognoza	13
5)	Koszty utrzymania - diagnoza	14
6)	Zmiana cen - prognoza	15
7)	Bezrobocie w kraju - prognoza	16
8)	Zakupy dóbr trwałego użytku - diagnoza	17
9)	Zakupy dóbr trwałego użytku - prognoza.....	18
10)	Oszczędności - diagnoza	19
11)	Oszczędności - prognoza	20
12)	Obecna kondycja finansowa gospodarstw domowych	21
13)	Stopa oszczędności	22
14)	Zakup samochodu - prognoza.....	23
15)	Zakup domu lub mieszkania - prognoza.....	24
16)	Remont domu lub mieszkania - prognoza	25
III.	STRUKTURA PRÓBY WG CECH RESPONDENTÓW	26
IV.	SUMMARY	27

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADAŃ

1. Po gwałtownym załamaniu w drugim kwartale br. nastroje gospodarstw domowych w III kwartale¹ uległy poprawie. Wartość wskaźnika kondycji gospodarstw domowych (IRGKGD) wzrosła o 24,3 pkt do wysokości -25,9 pkt. Tym samym wskaźnik „odrobił” ponad połowę tego, co stracił w pierwszej połowie roku (prawie 44 pkt). Nastroje konsumentów są jednak nadal gorsze niż przed wybuchem kryzysu COVID-19.

Zwiększyły się wartości wszystkich składowych wskaźnika. Najbardziej poprawiły się prognozy stanu gospodarki (wzrost o 31,5 pkt) i w podobnym stopniu osłabły obawy przed bezrobociem (o 32 pkt). Wartość salda odpowiedzi na pytanie o ocenę przyszłej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego wzrosła o 24,3 pkt. W mniejszym stopniu poprawiła się zdolność do oszczędzania (o 9,4 pkt). Należy jednak zauważyć, że jej pogorszenie się w poprzednim okresie było mniejsze niż pogorszenie się ocen otoczenia makroekonomicznego. Pomimo poprawy oceny stanu gospodarki, bezrobocia i finansów są wciąż znacznie gorsze niż przed rokiem i od przeciętnych. Wyniki badania należy więc interpretować jako osłabienie się pesymizmu konsumentów i zwrócić uwagę, że nie uwzględniają one niekorzystnego wpływu ponownego wprowadzenia obostrzeń sanitarnych w niektórych powiatach. Poprawa nastrojów jest skutkiem ich odbicia się od bardzo niskiego poziomu z okresu kulminacji walki z pandemią, nie zaś trwałym przełamaniem, osadzonym na twardych fundamentach.

2. Nie zmieniły się względem drugiego kwartału oceny bieżącej, ogólnej sytuacji gospodarczej w Polsce. Wartość salda jest więc nadal niższa niż w szczycie koniunktury pod koniec 2017 r. (o 45,5 pkt). Prawie 60% ankietowanych ocenia, że sytuacja ogólnogospodarcza pogorszyła się, a poprawę dostrzegło zaledwie 17%. Lepiej postrzegany jest przyszły stan gospodarki, tj. w następnych 12 miesiącach. Ubyło pesymistów (spadek z 80% do 57%) i przybyło optymistów (z 11,1% do 23,9%). W rezultacie wartość salda wzrosła o 31,5 pkt, jest jednak nadal niższa niż w pierwszym kwartale (o 11,7 pkt) i niższa od zanotowanej w II kwartale 2018 r., tj. w szczycie koniunktury (o 38,6 pkt).

3. Zmniejszyły się obawy o utratę pracy. Wartość salda odpowiedzi na pytanie: „Jak zmieni się, Państwa zdaniem, bezrobocie w Polsce w następnych 12 miesiącach” obniżyła² się o 32 pkt. Nadal jednak pozostaje na wysokim poziomie (46,6 pkt), wciąż bowiem większość (ponad 72%) badanych obawia się wzrostu bezrobocia w kraju (91,2% w II kwartale, 25,4% przed rokiem). Ubyło natomiast skrajnych pesymistów; w drugim kwartale 70,2% ankietowanych obawiało się „znacznego wzrostu” bezrobocia w ciągu roku. W III kwartale odsetek ten wynosi 34,3% (przed rokiem 6,8%).

Poprawa opinii gospodarstw domowych nt. przyszłego bezrobocia może przełożyć się na wzrost wydatków konsumpcyjnych. Sytuacja na rynku pracy daleka jest jednak od stabilizacji. Reaguje on z opóźnieniem na zmiany w gospodarce. Kryzys na rynku pracy nadejdzie najprawdopodobniej wraz z wygaśnięciem programów pomocowych i okresów ochronnych. W ostatnim badaniu dodatkowo zadano jego uczestnikom następujące pytanie: „Czy w związku z koronakryzysem obawia się Pani/Pan utraty zatrudnienia lub konieczności likwidacji swojej działalności gospodarczej/zarobkowej?”. Spośród aktywnych zawodowo ok. 52% badanych wyraziło obawę o utratę źródła zarobku. Wcześniej obawiało się jej ok. 61% ankietowanych. Pesymistów zatem ubyło, nadal jednak ponad połowa aktywnych zawodowo obawia się utraty źródła dochodów.

4. W ślad poprawą ocen perspektyw rozwojowych gospodarki polepszeniu uległy oceny przyszłej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego. Wartość salda zwiększyła się o 24,3 pkt. Wciąż jest niższa niż przed kryzysem COVID-19, a zarazem niższa od wartości maksymalnej w ciągu ostatnich 20 lat o 17,7 pkt (z II kwartału 2017 r.). Odsetek gospodarstw, które spodziewają się pogorszenia się ich

¹ Badanie zostało przeprowadzone na przełomie lipca i sierpnia 2020 r.

² W przypadku tego pytania spadek wartości salda oznacza poprawę.

sytuacji finansowej, zmalał z 65,5% w II kwartale do 42,7% obecnie, zaś odsetek gospodarstw, które przewidują jej poprawę, wzrósł z 10,3% do ponad 24%. Oceny bieżącego stanu finansów domowych nie zmieniły się. Nadal ponad połowę ankietowanych stanowią gospodarstwa, których sytuacja finansowa pogorszyła się w ciągu kwartału. Wartość salda jest niższa niż w szczycie koniunktury o 26 pkt.

5. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o koszty utrzymania zwiększyła się zaledwie o 0,8 pkt do wysokości 30,9 pkt. Obecnie 55,8% gospodarstw domowych jest zdania, że ceny znacznie wzrosły w ciągu kwartału (55,7% w II kwartale, 52,9% przed rokiem). Mimo kryzysu stopa inflacja (CPI) w Polsce utrzymuje się na dość wysokim poziomie (w sierpniu 2,9% r/r). Ceny żywności i niektórych usług rosną jeszcze szybciej. Inflacja w Polsce jest kształtowana przez dwa czynniki; z jednej strony załamanie popytu wywiera presję na spadek cen, z drugiej obostrzenia wprowadzone w celu przeciwdziałania epidemii COVID-19 ograniczają podaż, co prowadzi do wzrostu cen. Jak dotąd, czynniki podażowe są względnie silniejsze, co znajduje odzwierciedlenie w ocenach uczestników badania. Oczekiwania inflacyjne (dot. kolejnych 12 miesięcy) słabną. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o spodziewaną zmianę cen zmniejszyła się o 10,8 pkt. Spadek tempa inflacji jest prognozowany również przez ekonomistów. Obecnie 82,6% ankietowanych gospodarstw domowych przewiduje utrzymanie się lub przyspieszenie inflacji (w II kwartale 86%, przed rokiem 82,4%). W tej grupie badanych nastąpiło przesunięcie od ocen skrajnych do umiarkowanych. Wprawdzie wciąż przeważają liczbowo gospodarstwa, które spodziewają się przyspieszenia inflacji – jest ich obecnie 48,4% – jednak mniej niż w II kwartale (66,4%). Przybyło natomiast respondentów (z 19,6% do 34,2%), którzy przewidują, że ceny będą rosły w ciągu najbliższego roku w tym samym tempie co dotąd. Jedynie 5,6% badanych ocenia, że poziom cen nie zmieni się lub obniży się.

6. Po bardzo dużym spadku w drugim kwartale – wartość salda obniżyła się wówczas aż o 39,4 pkt, do najniższego poziomu w historii, tj. -34,7 pkt – w kwartale trzecim gospodarstwa domowe lepiej oceniają klimat do zakupu dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku. Pomimo wzrostu saldo nie osiągnęło jednak wartości sprzed kryzysu (4,7 pkt w I kwartale). Wynosi ona obecnie -19,7 pkt. Odsetek badanych, którzy pozytywnie oceniają bieżący klimat do zakupu dóbr trwałych, wzrósł o 1,8 pkt proc. do 12,9%. Zarazem zmniejszył się z 45,8% do 32,7% odsetek gospodarstw oceniających go negatywnie (15,8% przed rokiem). Wzrost wartości salda wynika więc głównie ze zmiany ocen negatywnych na neutralne. Z danych GUS wynika, że wielkość sprzedaży detalicznej w grupie „meble, RTV, AGD” obniżyła się realnie w marcu i kwietniu o odpowiednio: 16,5% i 16,9% r/r. Ograniczenia w działalności handlowej silnie wpłynęły więc na sprzedaż tych towarów. W okresie od maja do lipca wolumen sprzedaży detalicznej w tej grupie rósł jednak po 14-17% r/r. W sierpniu stopa wzrostu spadła do 10,2% r/r.

Konsumenci zamierzają zwiększyć wydatki na dobra trwałego użytku w najbliższym roku. Wartość salda wzrosła o 12,4 pkt. Odsetek gospodarstw domowych przewidujących zwiększenie wydatków wzrósł do poziomu 37,7% (29,9% w II kwartale, 34,2% przed rokiem). Zmalał natomiast odsetek gospodarstw, które planują zmniejszenie wydatków (o 10%). Na wielkość przyszłych wydatków na dobra konsumpcyjne trwałego użytku wpływ będą miały dwa przeciwstawne działające czynniki. Po pierwsze, w okresie recesji sklepy oferują korzystne ceny i warunki zakupu dóbr trwałych, co zachęca do ich nabycia. Z drugiej jednak strony spadek dochodów gospodarstw domowych i obawy przed utratą pracy negatywnie oddziałują na popyt konsumpcyjny. Ponadto, w krótkim okresie możemy obserwować kumulację wydatków bieżących i odroczonej w okresie zamknięcia sklepów.

7. Wzrosło również zainteresowanie zakupem samochodu. Wartość salda zwiększyła się o 5,6 pkt (po spadku o 13,1 pkt w II kwartale). Jest obecnie wyższa niż przed rokiem (o 9,2 pkt). Odsetek respondentów, którzy prawdopodobieństwo zakupu samochodu w najbliższych 12 miesiącach oceniają jako „bardzo duże” lub „dość duże”, wynosi 12,7% (9,4% poprzednio, 9,2% przed rokiem). Zmalał zaś odsetek ankietowanych, którzy oceniają to prawdopodobieństwo jako „zdecydowanie żadne” (o 2,4 pkt

proc.). Zainteresowanie zakupem samochodu przed wybuchem kryzysu COVID-19 było względnie duże i utrzymało się takie pomimo spadku w drugim kwartale. Ten rynek, o ile nie zostaną przywrócone obostrzenia w życiu gospodarczym, ma pespektywy wzrostowe. Sprzedaż detaliczna w grupie „pojazdy mechaniczne, motocykle, części” od marca do czerwca notowała realne spadki (r/r), sięgające nawet ponad 50% (w kwietniu, dane GUS). W kolejnych miesiącach tempo spadku stopniowo malało. W sierpniu spadek sprzedaży w cenach stałych wyniósł 5,0% r/r.

8. Wzrosła również wartość salda odpowiedzi na pytanie o planowany zakup lub budowę domu/mieszkania (o 5,0 punktów). Jest wyższa niż przed rokiem o 2,2 pkt. Obecnie 20,6% gospodarstw domowych ocenia, że jest prawdopodobne, iż w ciągu najbliższego roku dokonają zakupu lub podejmą budowę domu/mieszkania (przed kwartałem 16,9% i 19,9% w III kwartale 2019 r.). Wartość salda jest wyższa od wieloletniej średniej. Wg GUS liczba wydanych pozwoleń na budowę/dokonanych zgłoszeń z projektem budowlanym wzrosła w lipcu o 1,2%, a w sierpniu spadła o 5,3% (r/r), natomiast przyrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, wyniósł odpowiednio: -1,2% i -0,3%.

9. Podobne zmiany dotyczą planów remontowych. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o prawdopodobieństwo poniesienia w najbliższych 12 miesiącach większych wydatków remontowych lub podnoszących standard domu/mieszkania zwiększyła się o 9,6 pkt (po spadku o 23,9 pkt w II kwartale). Jest wyższa niż przed rokiem o 7,0 punktów. Choć spadek odnotowany w poprzednim kwartale nie został wyrównany, prognozy należy uznać za względnie optymistyczne (wartość salda jest znacząco wyższa od wieloletniej średniej). Obecnie 33,8% badanych ocenia prawdopodobieństwo dokonania remontu jako „bardzo duże” lub „dość duże” (28,2% w poprzednim kwartale i 30,5% przed rokiem).

10. Wartość salda opisującego zbilansowanie bieżących dochodów i wydatków gospodarstwa domowego zmniejszyła się drugi kwartał z rzędu; tym razem o 1,9 pkt. Jest nieco niższa niż przed rokiem (o 0,2 pkt), choć wyższa od wartości przeciętnej. Mimo kryzysu stan swoich finansów gospodarstwa domowe oceniają całkiem dobrze. Odsetek badanych, którzy „nieco oszczędzają”, jest na wysokim poziomie i sięga 47,6% (niemal tyle samo co w drugim kwartale i przed rokiem). Odsetek gospodarstw, które „dużo oszczędzają”, wyniósł 5,2%. Łącznie więc ponad połowa ankietowanych deklaruje zdolność do oszczędzania (tak jak w drugim kwartale i przed rokiem). Z kolei odsetek tych, którzy „wpadają w długi”, jest równy 4,8% (3,2% poprzednio, 5,3% przed rokiem), zaś odsetek gospodarstw, które oceniają, że „przejadają oszczędności”, wyniósł 12,8% (11,8% w II kwartale, 10,2% przed rokiem).

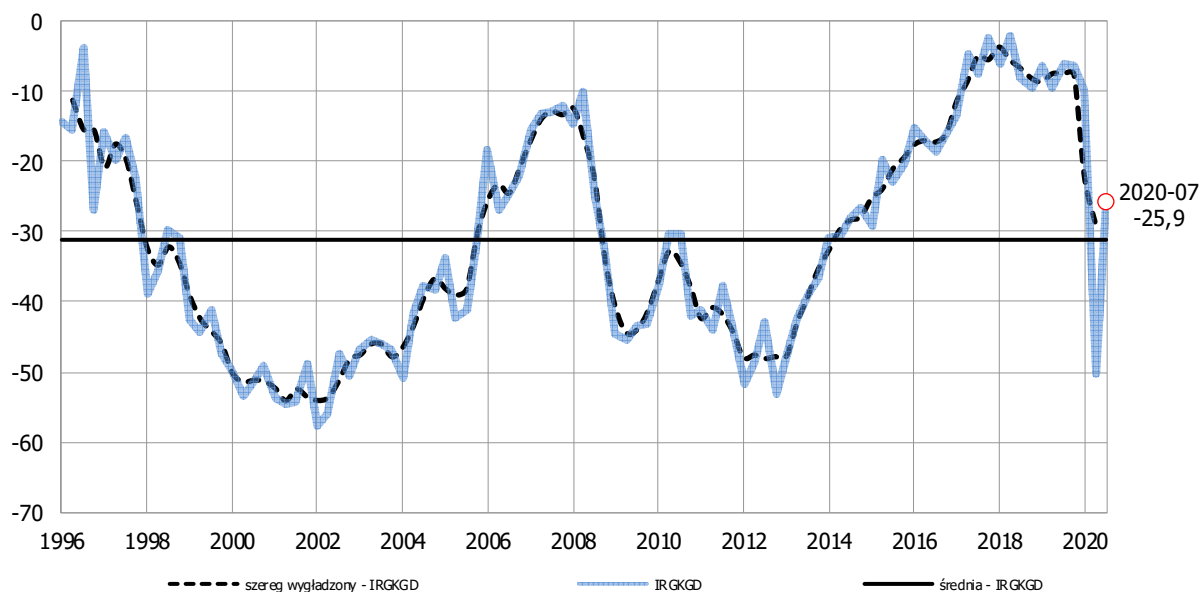
11. Wśród oszczędzających przeważają gospodarstwa domowe, które odkładają między 10% a 20%; jest ich 37% (40% w poprzednim kwartale i 36,9% przed rokiem). Niewiele mniej, 34,8% (36,5% w II kwartale i 40% przed rokiem), jest gospodarstw, które oszczędzają mniej niż 10% dochodów. Tych zaś, które są w stanie odłożyć ponad 20% swoich dochodów, jest 28,2% (23,4% w poprzednim kwartale, 23,1% w III kwartale 2019 r.). Średnia, szacowana stopa oszczędności wynosi 15,1% (14,3% poprzednio i 14% przed rokiem). Wyniki te pokazują, że kryzys COVID nie wpłynął istotnie na zbilansowanie budżetów gospodarstw domowych.

12. Nieznacznie poprawiły się oceny klimatu do oszczędzania. Wartość salda wzrosła o 0,7 pkt (w II kwartale obniżyła się o 9,3 pkt) i utrzymuje się powyżej wieloletniej średniej. Obecnie 42,4% badanych uważa, że bieżący klimat do oszczędzania jest korzystny (40,9% poprzednio, 46% przed rokiem). Gospodarstwa domowe również lepiej oceniają swoją przyszłą zdolność do oszczędzania. Ponad 35% nich spodziewa się, że z „bardzo dużym” lub „dość dużym” prawdopodobieństwem zdoła w najbliższym roku cokolwiek zaoszczędzić (28,6% w II kwartale, 30,2% przed rokiem, ok. 11% przed 10 laty). Jednocześnie 14,4% ankietowanych nie przewiduje wygosparować żadnych oszczędności (17,3% w poprzednim badaniu, 18,4% w III kwartale 2019 r.). Zmniejszył się również odsetek wskazujących na „znikome” prawdopodobieństwo wypracowania oszczędności (z 54,1% do 50,4%).

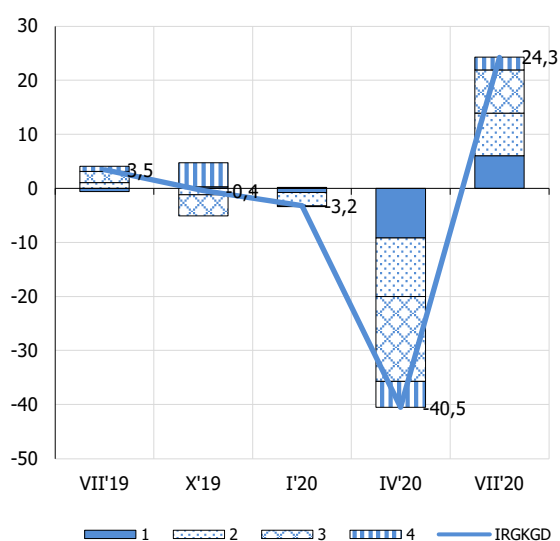
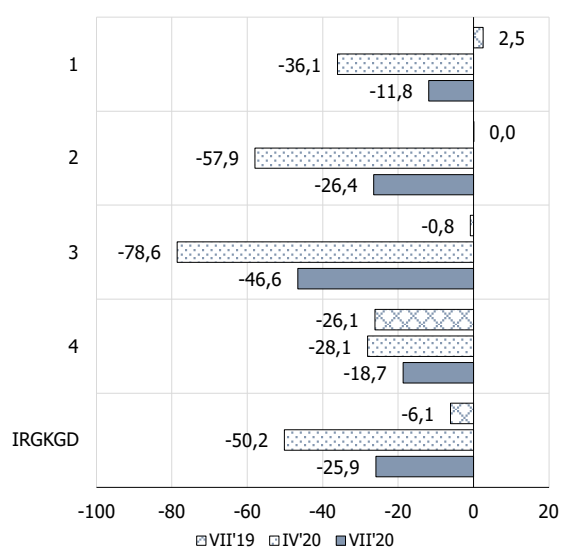
Zdolność do oszczędzania uległa poprawie i jest większa od przeciętnej, ale mniejsza niż przed rozpoczęciem kryzysu COVID-19. W sytuacji kryzysowej zdolność i skłonność do oszczędzania kształtują się pod wpływem dwóch przeciwstawnie oddziałujących czynników. Z jednej strony obawy o utratę pracy i zmniejszenie się dochodów obniżają zdolność do oszczędzania. Z drugiej jednak strony rosnąca niepewność co do przyszłej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego zwiększa tzw. oszczędności przezornościowe. Kierunek zmian w kolejnych miesiącach nie jest zatem przesądzony. Należy przy tym zaznaczyć, że wartość salda odpowiedzi na pytania o zdolność do oszczędzania mówi o jej powszechności, a nie wartości (kwocie pieniężnej).

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

Salda składowe / Balances	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. Zmiana sytuacji finansowej - prognoza	5,0	2,5	3,8	0,7	-36,1	-11,8
2. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - prognoza	-4,2	0,0	-4,8	-14,7	-57,9	-26,4
3. Bezrobocie w kraju - prognoza	9,1	0,8	16,4	15,7	78,6	46,6
4. Oszczędności - prognoza	-29,9	-26,1	-8,5	-8,9	-28,1	-18,7
Wskaźnik WKGD (1+2-3+4)/4	-9,5	-6,1	-6,5	-9,6	-50,2	-25,9

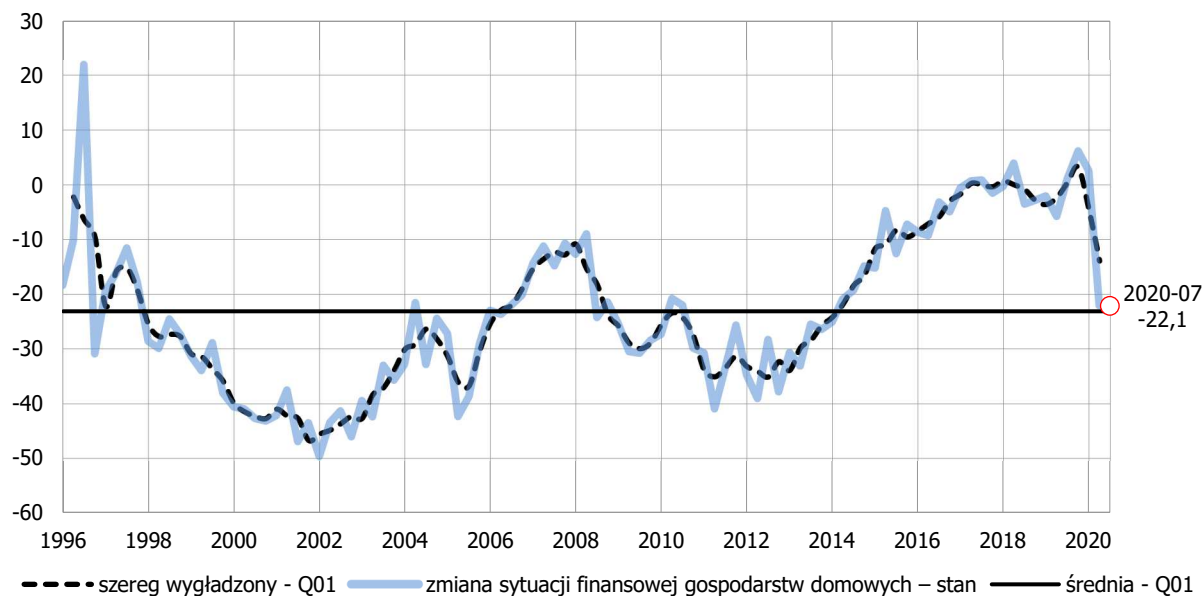

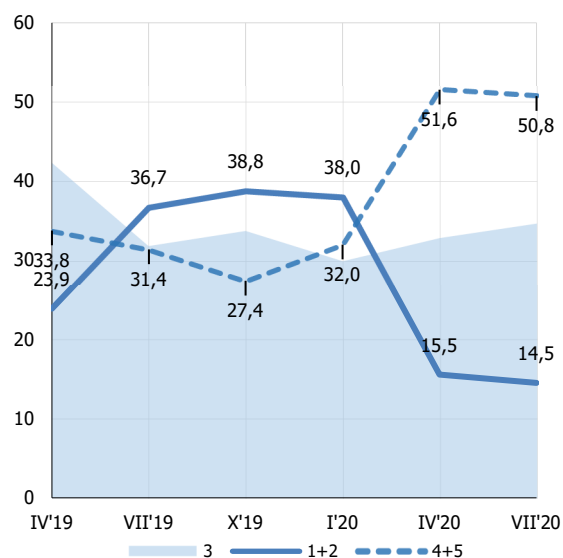
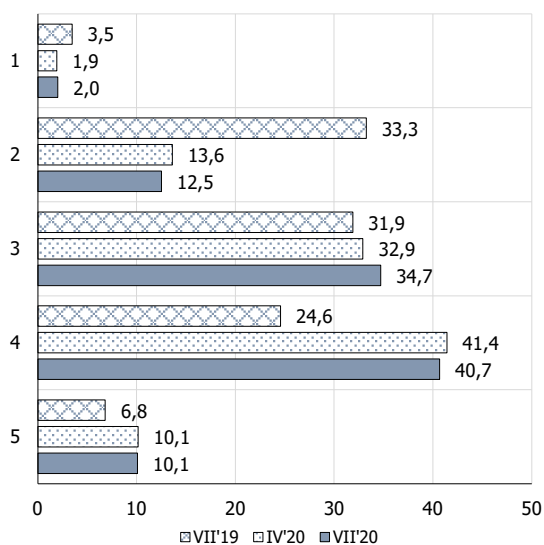
Wyszczególnienie	j.m.	Zmienna	VII'19	IV'20	VII'20	zmiana kw/kw	zmiana r/r
WSKAŹNIK KONDYCJI GOSPODARSTW DOMOWYCH IRG SGH	saldo [pp.]	IRGKGD	-6,1	-50,2	-25,9	24,3	-19,8
1. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.FS.S	1,0	-22,1	-22,1	0,0	-23,1
2. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – prognoza	saldo [pp.]	KGD.FS.F	2,5	-36,1	-11,8	24,2	-14,4
3. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.GES.S	10,5	-29,3	-29,4	-0,1	-39,9
4. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – prognoza	saldo [pp.]	KGD.GES.F	0,0	-57,9	-26,4	31,5	-26,5
5. Koszty utrzymania – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.S	30,4	30,1	30,9	0,8	0,4
6. Zmiany cen – prognoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.F	58,7	73,1	62,3	-10,8	3,5
7. Bezrobocie w kraju – prognoza (odwrócona skala)	saldo [pp.]	KGD.UNEMP.F	0,8	78,6	46,6	32,0	-45,8
8. Zakupy dóbr trwałego użytku – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.MP.S	-0,3	-34,7	-19,7	15,0	-19,4
9. Zakupy dóbr trwałego użytku – prognoza	saldo [pp.]	KGD.MP.F	11,7	-1,1	11,3	12,3	-0,4
10. Oszczędności – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.S	-6,5	-13,1	-12,4	0,7	-5,9
11. Oszczędności – prognoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.F	-26,1	-28,1	-18,7	9,4	7,4
12. Obecna kondycja finansowa gospodarstw domowych	saldo [pp.]	KGD.FIN.S	18,0	19,7	17,8	-1,8	-0,2
13. Stopa oszczędności	%	KGD.SAVRATE.S	14,0	14,3	15,1	0,8	1,1
14. Zakup samochodu - prognoza	saldo [pp.]	KGD.CAR.F	-74,8	-71,0	-65,6	5,4	9,1
15. Zakup domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEBUY.F	-58,6	-61,4	-56,4	5,0	2,1
16. Remont domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEEXP.F	-30,1	-32,7	-23,1	9,6	7,0

3. SALDA I ICH SKŁADOWE

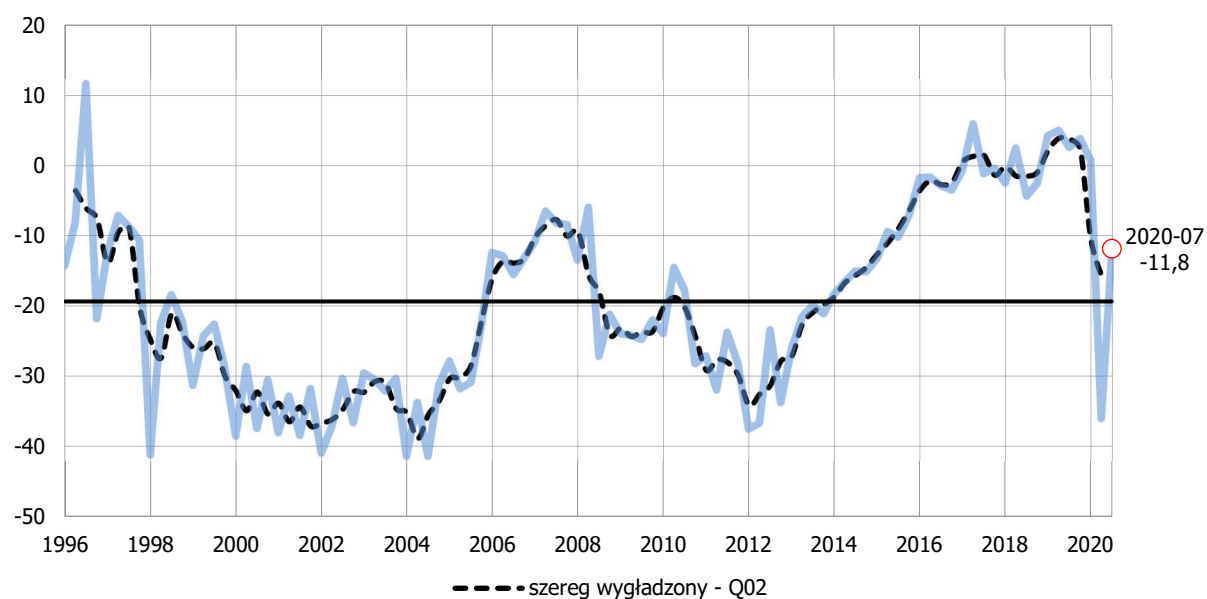
ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – DIAGNOZA

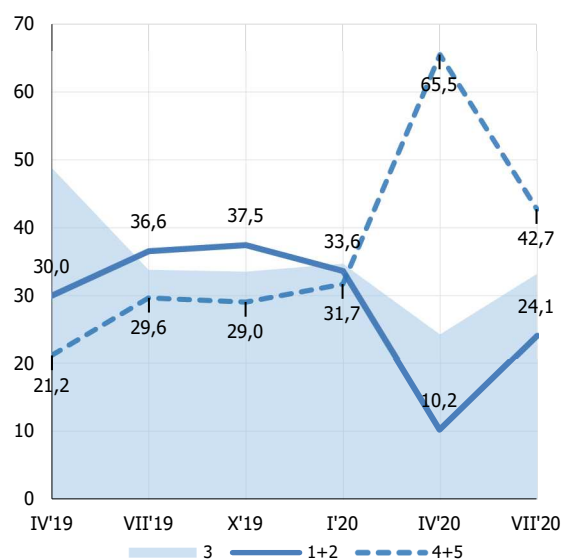
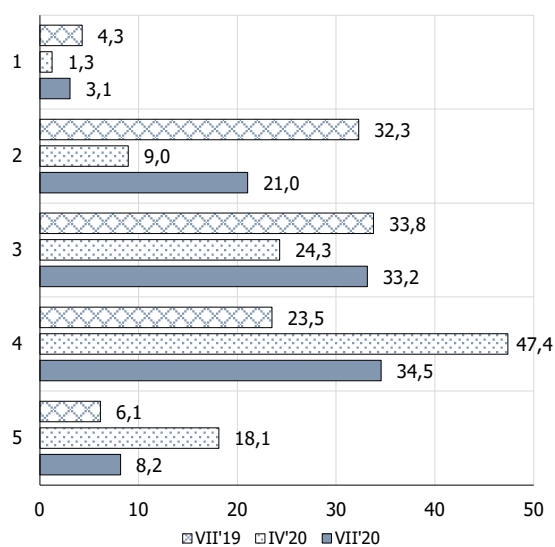
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. poprawiła się bardzo	2,3	3,5	6,0	5,7	1,9	2,0
2. poprawiła się trochę	21,5	33,3	32,8	32,3	13,6	12,5
3. bez zmian	42,4	31,9	33,8	30,0	32,9	34,7
4. pogorszyła się trochę	29,8	24,6	22,2	25,3	41,4	40,7
5. pogorszyła się bardzo	4,0	6,8	5,2	6,7	10,1	10,1
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	-5,8	1,0	6,1	2,6	-22,1	-22,1

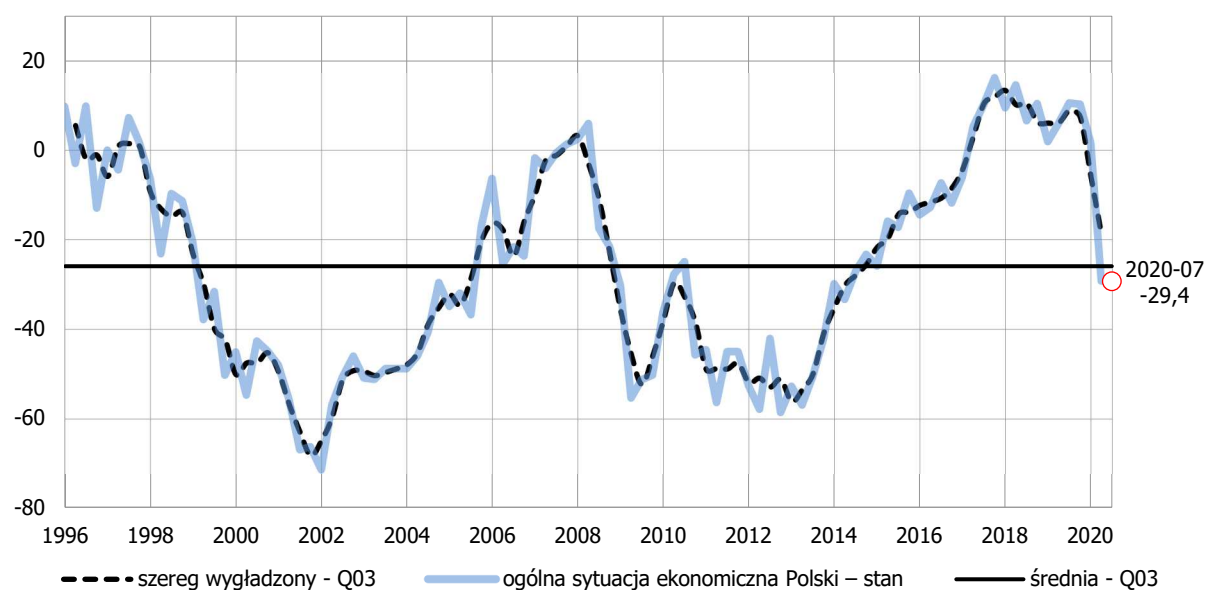
ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – PROGNOZA

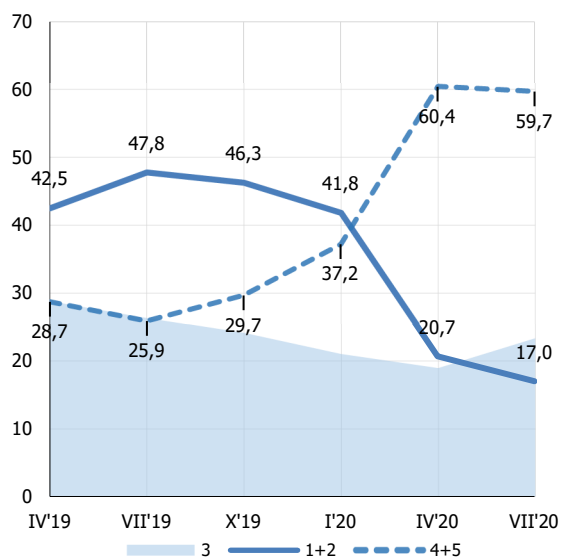
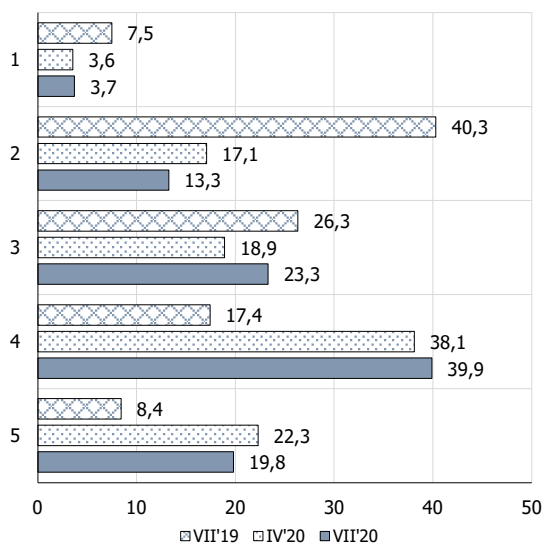
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. poprawi się bardzo	4,0	4,3	5,8	6,2	1,3	3,1
2. poprawi się trochę	26,0	32,3	31,6	27,4	9,0	21,0
3. bez zmian	48,9	33,8	33,5	34,7	24,3	33,2
4. pogorszy się trochę	18,2	23,5	22,4	24,9	47,4	34,5
5. pogorszy się bardzo	2,9	6,1	6,7	6,8	18,1	8,2
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	5,0	2,5	3,8	0,7	-36,1	-11,8

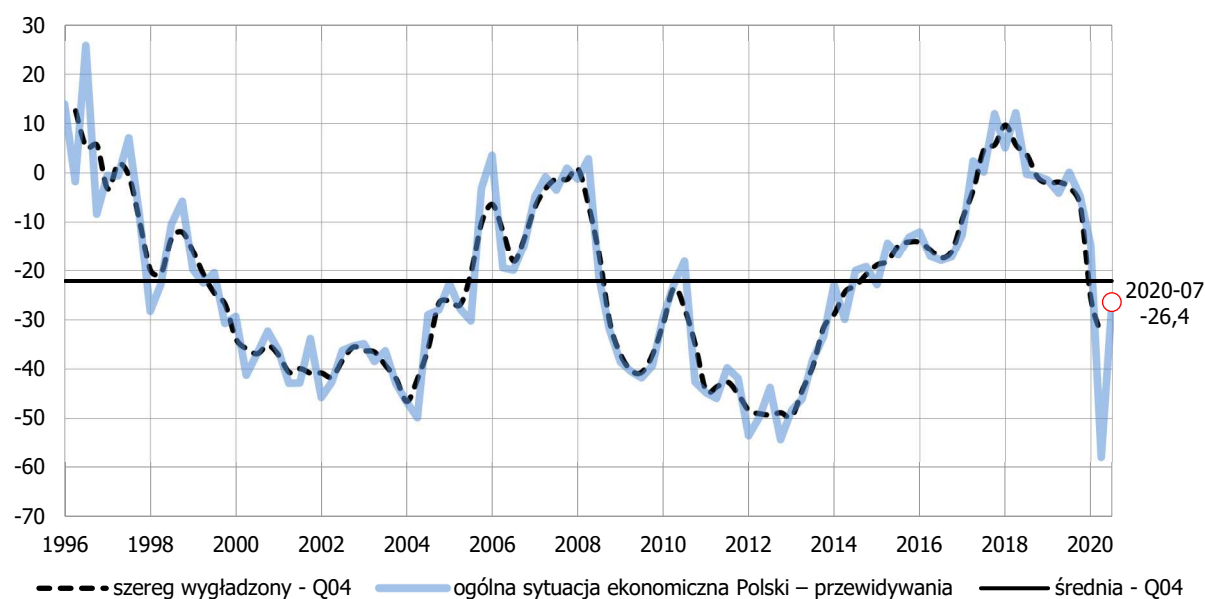
OGÓLNA SYTUACJA EKONOMICZNA POLSKI – DIAGNOZA

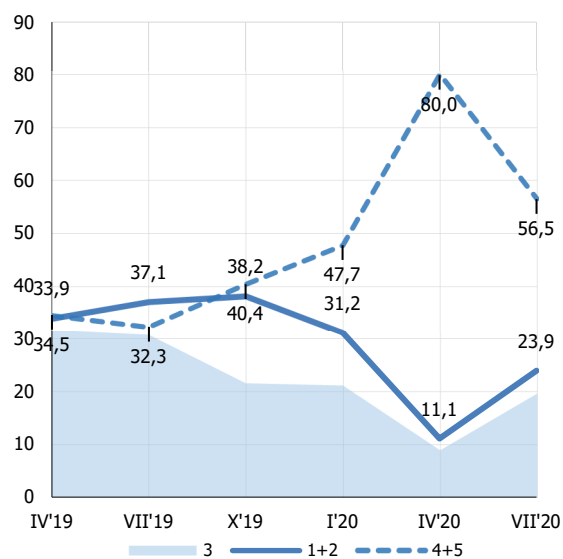
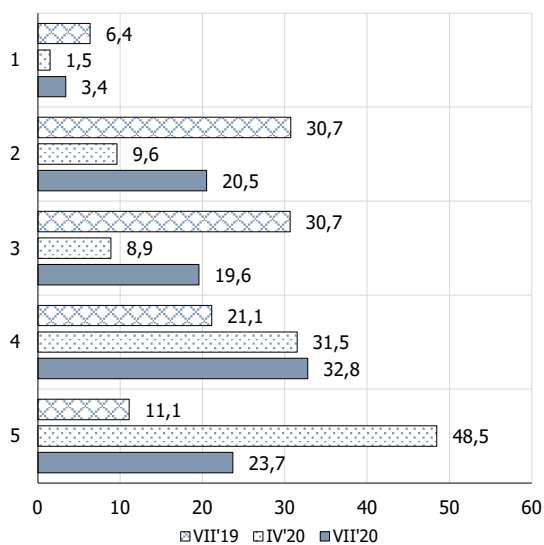
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. poprawiła się bardzo	4,9	7,5	11,3	9,3	3,6	3,7
2. poprawiła się trochę	37,6	40,3	34,9	32,5	17,1	13,3
3. bez zmian	28,8	26,3	24,1	21,0	18,9	23,3
4. pogorszyła się trochę	22,0	17,4	22,1	26,4	38,1	39,9
5. pogorszyła się bardzo	6,7	8,4	7,6	10,8	22,3	19,8
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	6,0	10,5	10,2	1,6	-29,3	-29,4

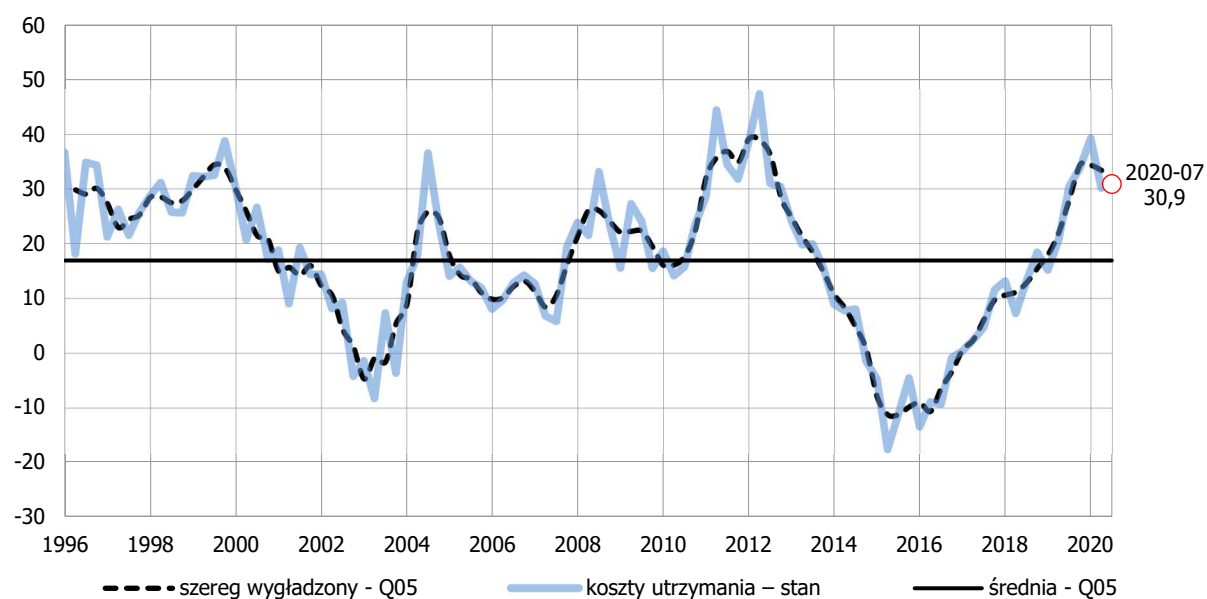
OGÓLNA SYTUACJA EKONOMICZNA POLSKI – PROGNOZA

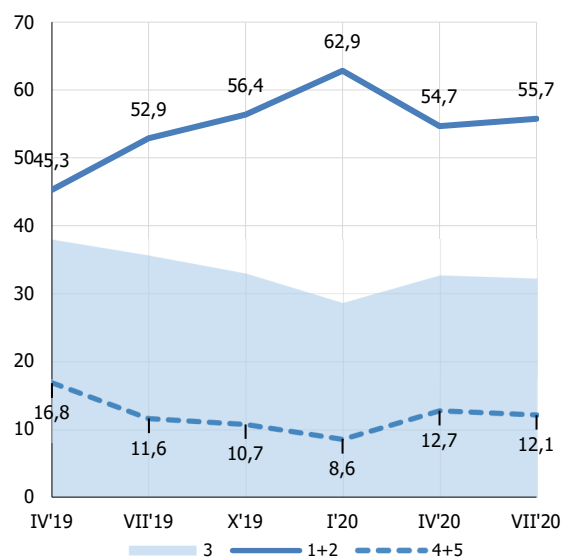
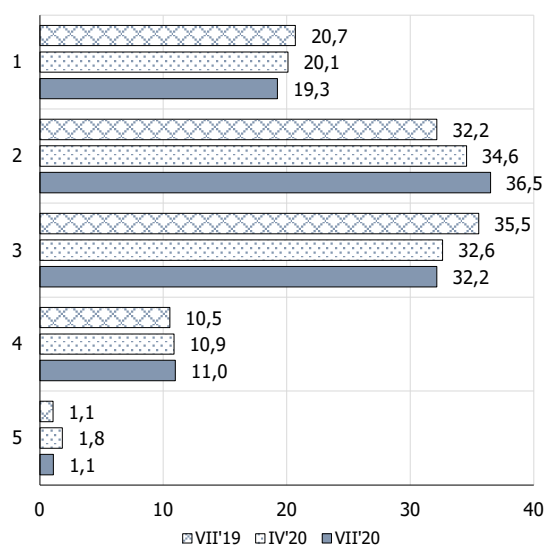
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. poprawi się bardzo	3,9	6,4	8,4	7,7	1,5	3,4
2. poprawi się trochę	30,1	30,7	29,8	23,4	9,6	20,5
3. bez zmian	31,6	30,7	21,5	21,1	8,9	19,6
4. pogorszy się trochę	22,9	21,1	24,6	27,1	31,5	32,8
5. pogorszy się bardzo	11,6	11,1	15,8	20,6	48,5	23,7
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	-4,2	0,0	-4,8	-14,7	-57,9	-26,4

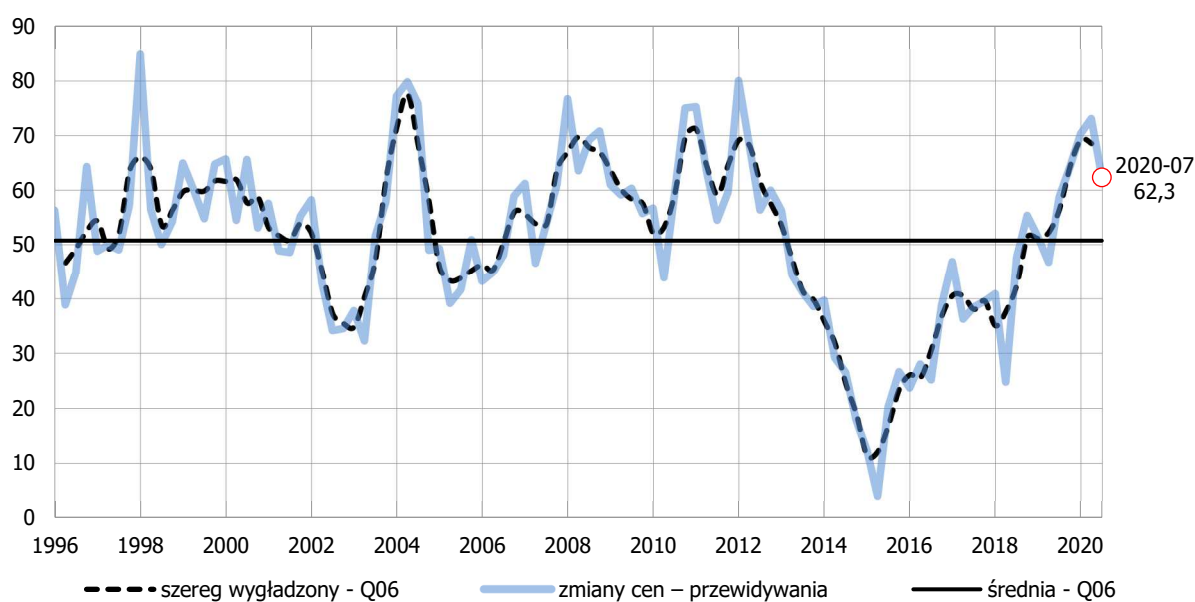
KOSZTY UTRZYMANIA – DIAGNOZA

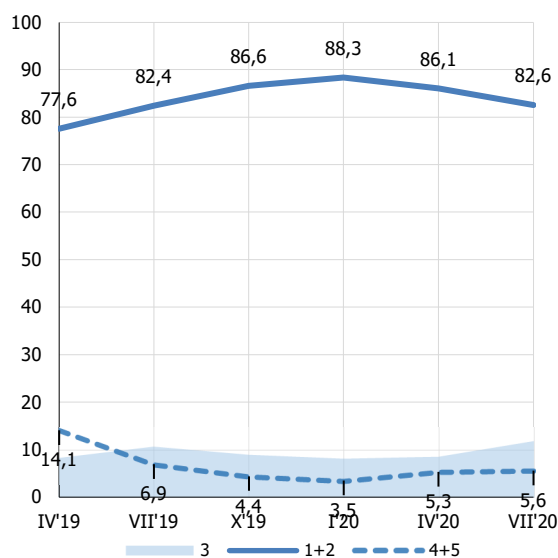
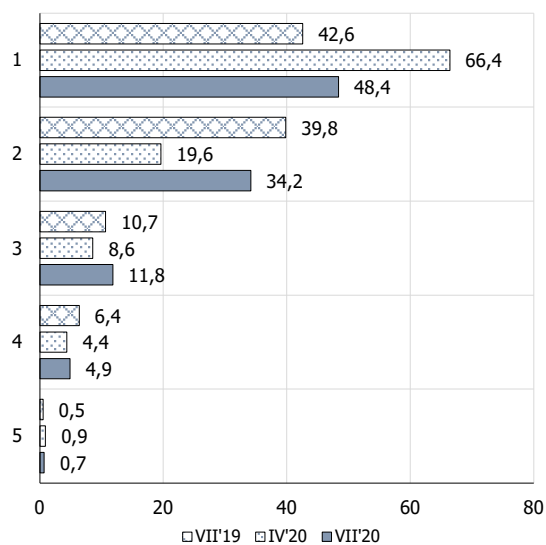
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. wyraźnie dużo wyższe	13,0	20,7	23,1	25,2	20,1	19,3
2. znacznie wyższe	32,4	32,2	33,3	37,7	34,6	36,5
3. nieco wyższe	37,9	35,5	32,9	28,6	32,6	32,2
4. takie same	16,6	10,5	9,6	7,5	10,9	11,0
5. niższe	0,2	1,1	1,1	1,1	1,8	1,1
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	20,6	30,4	33,8	39,2	30,1	30,9

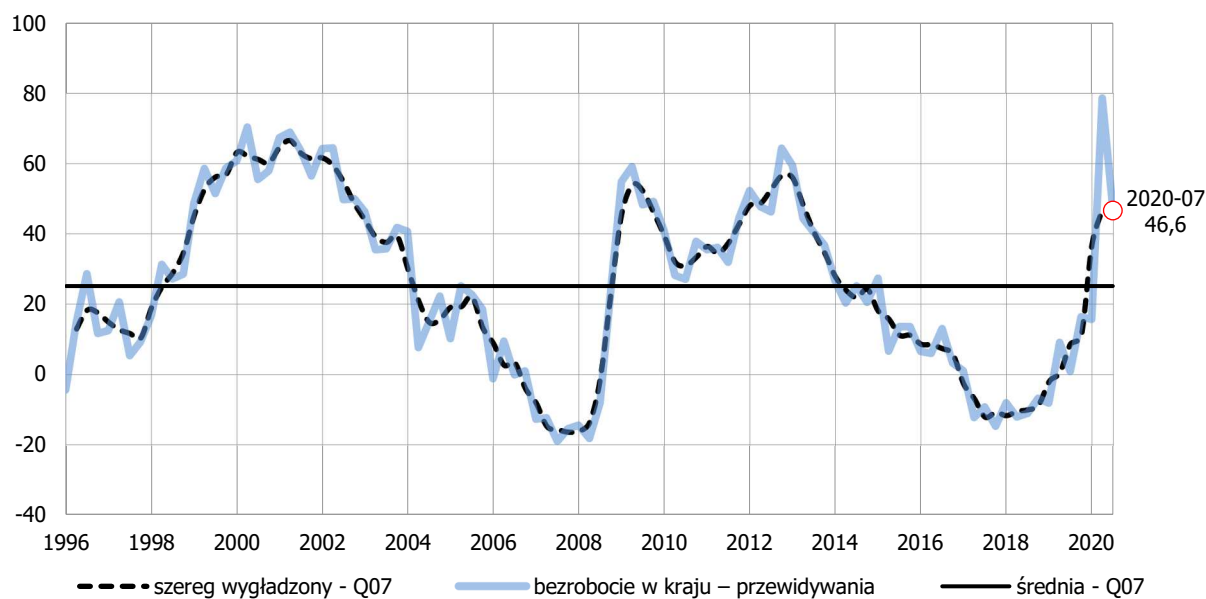
ZMIANA CEN – PROGNOZA

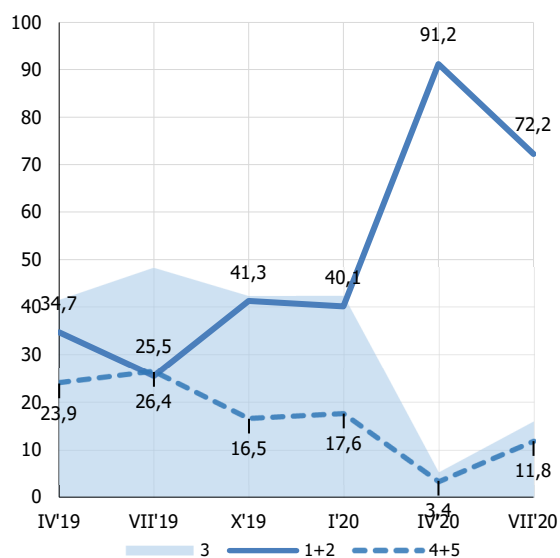
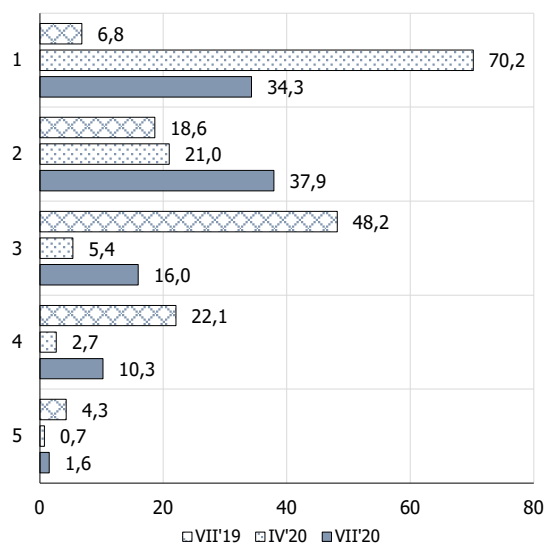
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. wzrost cen będzie szybszy	30,9	42,6	47,3	56,1	66,4	48,4
2. ceny wzrastać będą tak samo	46,7	39,8	39,3	32,3	19,6	34,2
3. ceny wzrastać będą wolniej	8,3	10,7	9,0	8,2	8,6	11,8
4. ceny będą mniej więcej takie same	13,0	6,4	3,7	3,2	4,4	4,9
5. ceny nieco zmaleją	1,1	0,5	0,7	0,3	0,9	0,7
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	46,7	58,7	64,4	70,3	73,1	62,3

BEZROBOCIE W KRAJU – PROGNOZA

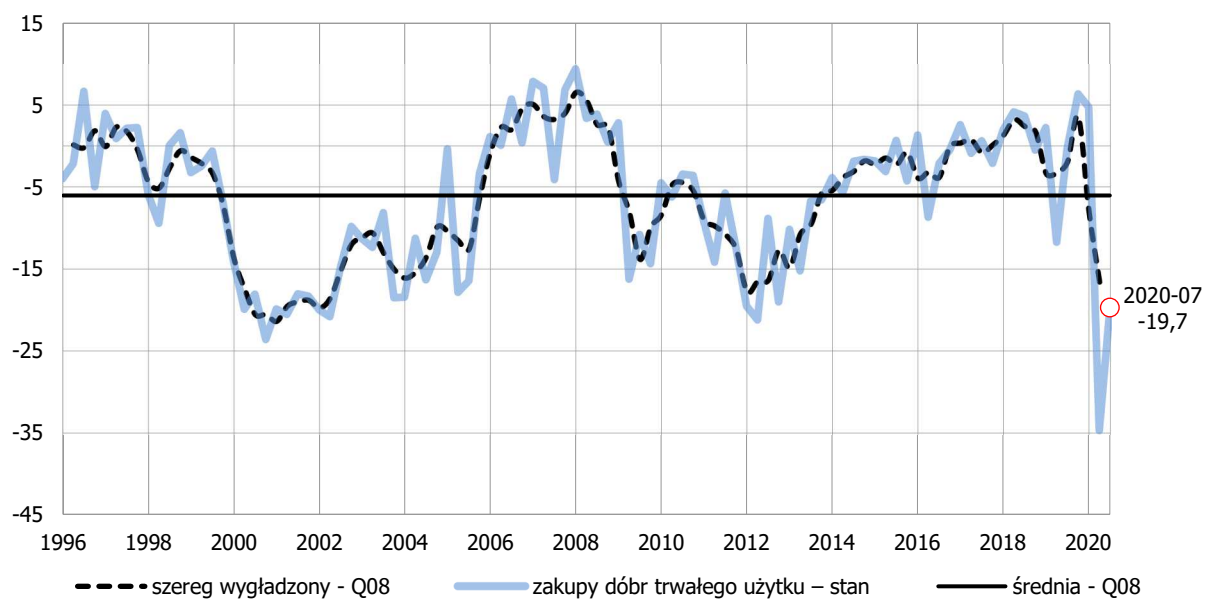

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. znacznie wzrosnie	12,0	6,8	11,8	12,0	70,2	34,3
2. nieznacznie wzrosnie	22,7	18,6	29,5	28,1	21,0	37,9
3. pozostanie takie samo	41,3	48,2	42,2	42,3	5,4	16,0
4. nieznacznie zmaleje	19,3	22,1	12,8	14,4	2,7	10,3
5. znacznie zmaleje	4,7	4,3	3,7	3,2	0,7	1,6
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	9,1	0,8	16,4	15,7	78,6	46,6

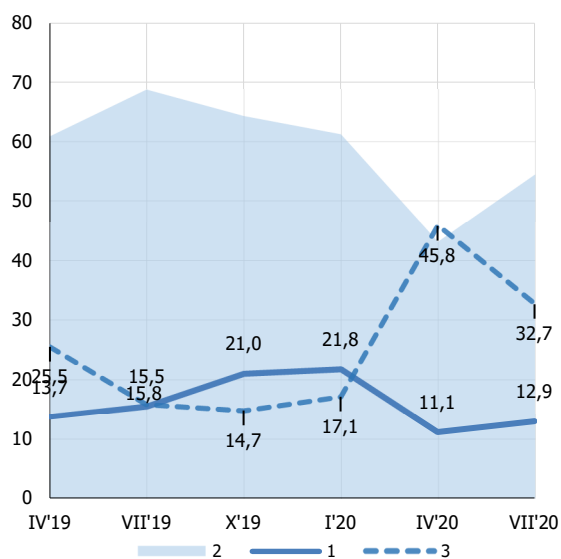
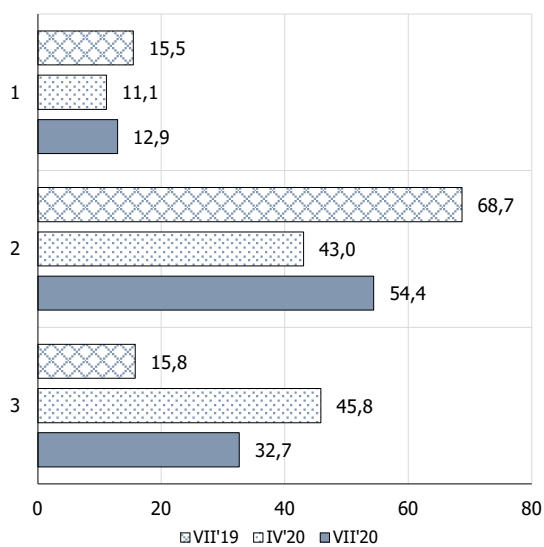

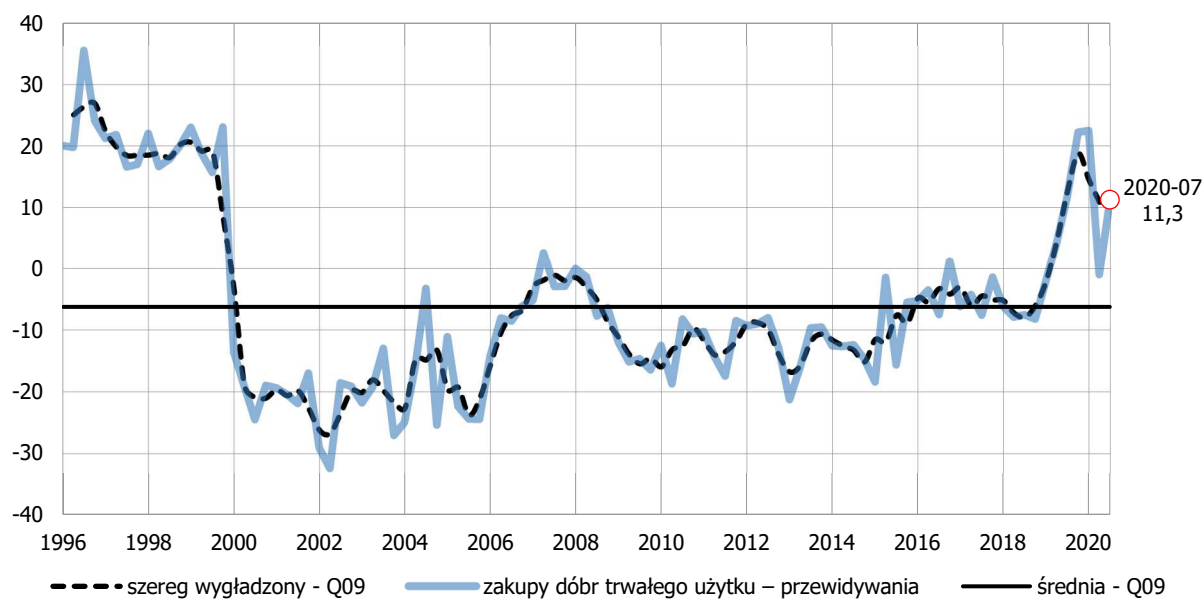
ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – DIAGNOZA

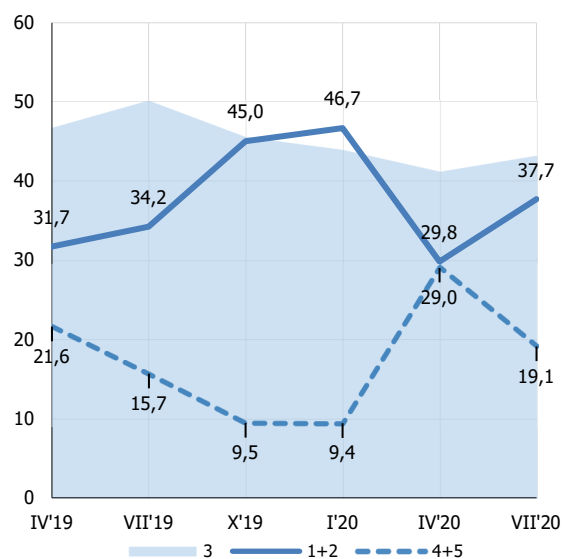
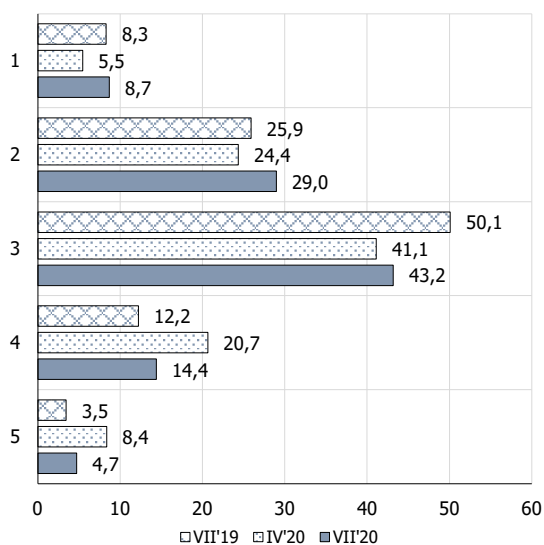
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. tak, teraz właśnie jest odpowiedni czas	13,7	15,5	21,0	21,8	11,1	12,9
2. obecny czas nie jest na to ani dobry, ani zły	60,8	68,7	64,3	61,2	43,0	54,4
3. nie, nie jest to czas odpowiedni	25,5	15,8	14,7	17,1	45,8	32,7
Saldo (1-3)	-11,8	-0,3	6,3	4,7	-34,7	-19,7

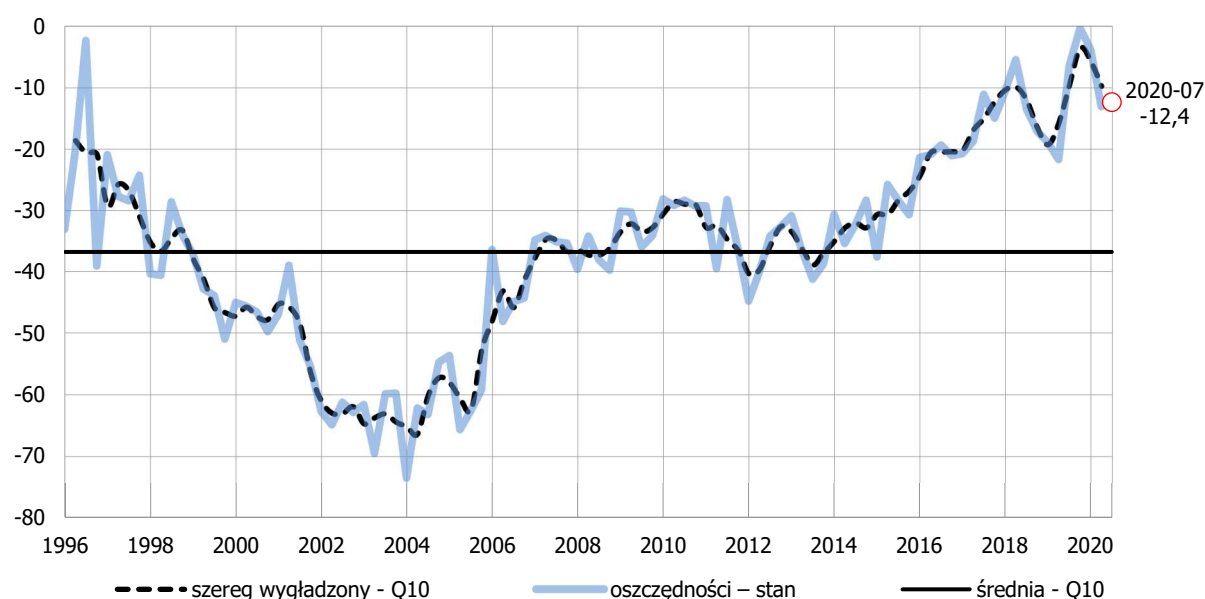
ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – PROGNOZA

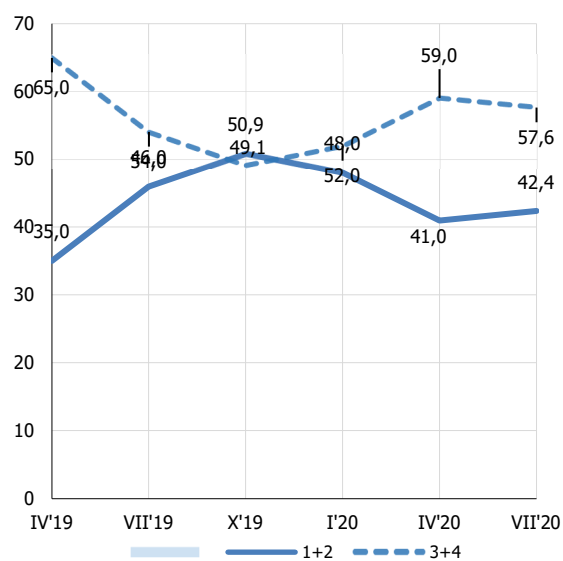
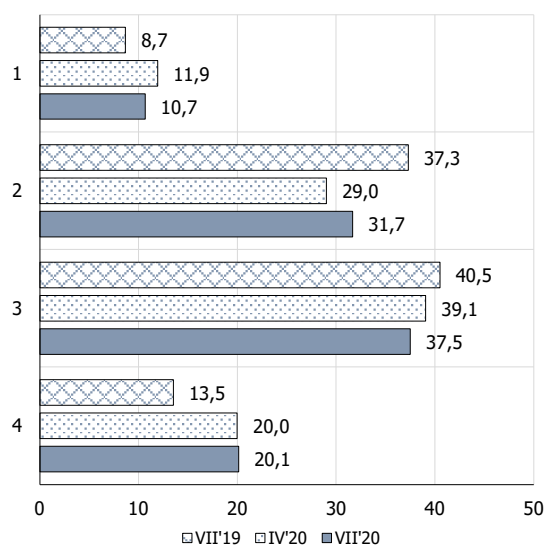
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. dużo większe	14,4	8,3	12,1	10,0	5,5	8,7
2. nieco większe	17,3	25,9	33,0	36,7	24,4	29,0
3. podobne	46,7	50,1	45,5	43,9	41,1	43,2
4. nieco mniejsze	5,7	12,2	6,2	7,0	20,7	14,4
5. dużo mniejsze	15,9	3,5	3,3	2,3	8,4	4,7
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	4,3	11,7	22,2	22,5	-1,1	11,3

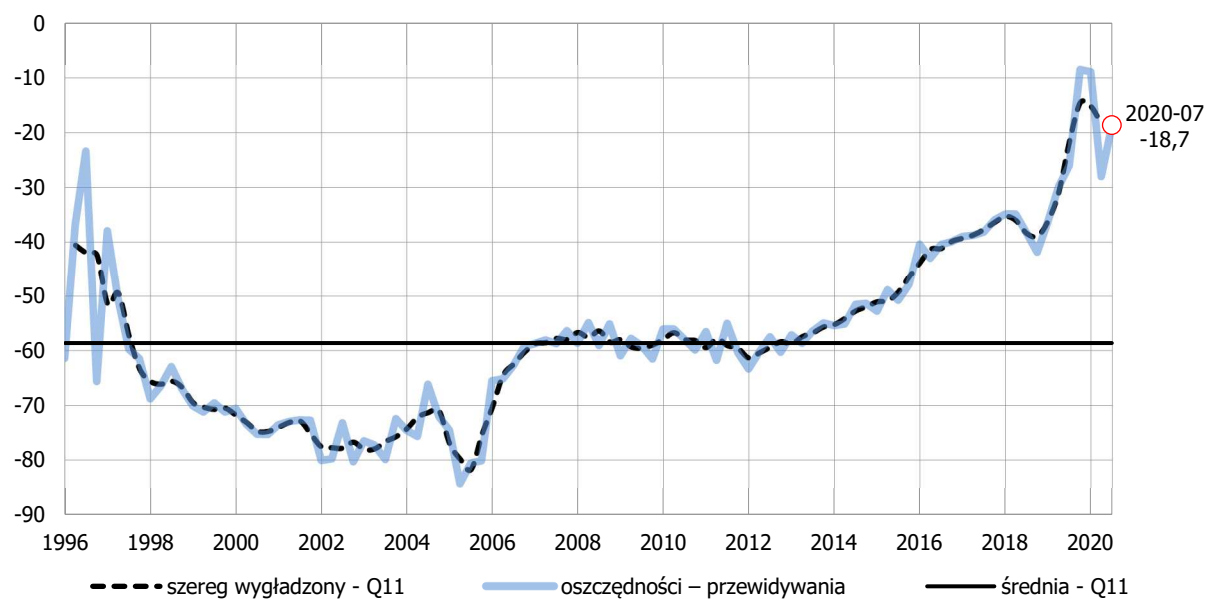
OSZCZĘDNOŚCI – DIAGNOZA

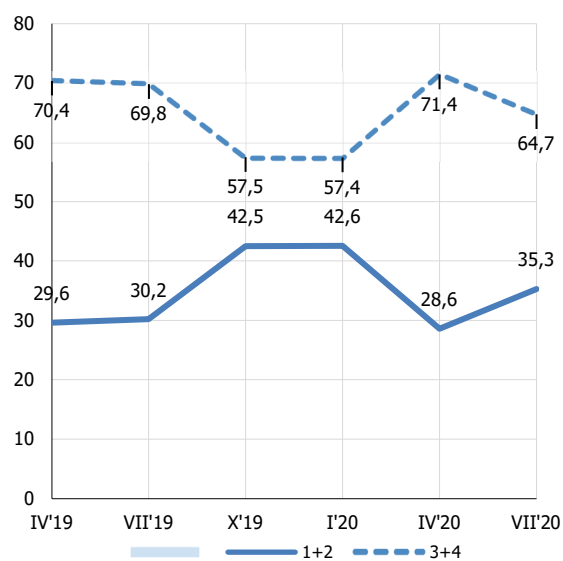
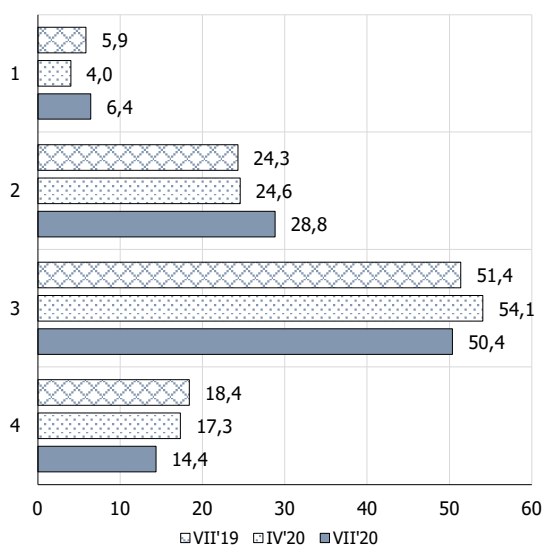
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. bardzo dobry czas, aby oszczędzać	5,2	8,7	9,3	10,7	11,9	10,7
2. dobry czas, aby oszczędzać	29,8	37,3	41,6	37,3	29,0	31,7
3. raczej niekorzystny czas, aby oszczędzać	46,3	40,5	37,3	37,6	39,1	37,5
4. bardzo niekorzystny czas, aby oszczędzać	18,7	13,5	11,8	14,4	20,0	20,1
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-21,7	-6,5	-0,3	-3,8	-13,1	-12,4

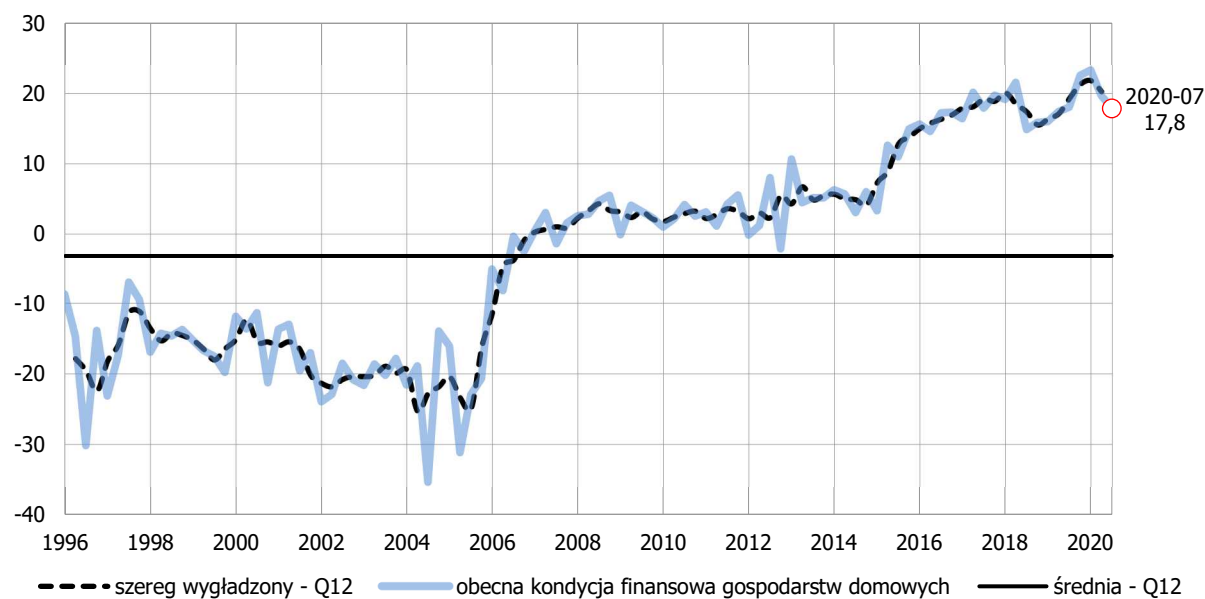
OSZCZĘDNOŚCI – PROGNOZA

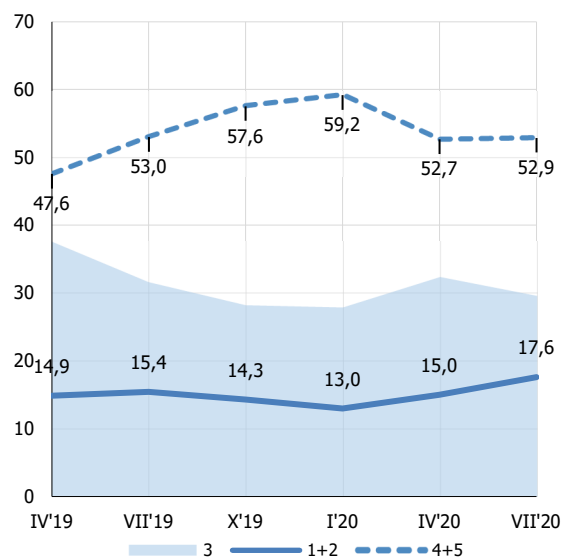
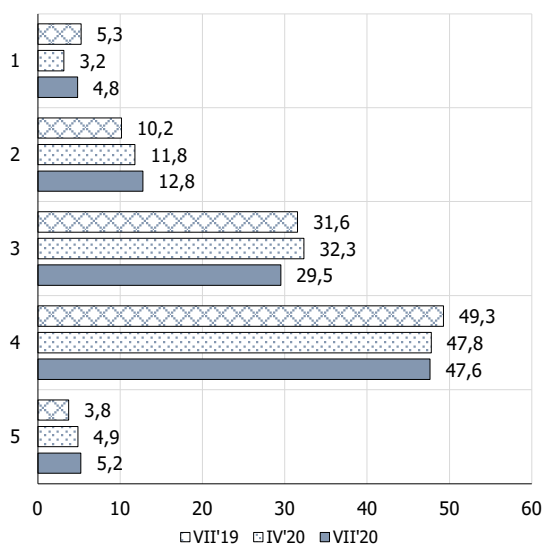
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. bardzo duże	7,3	5,9	8,1	8,0	4,0	6,4
2. dość duże	22,3	24,3	34,4	34,5	24,6	28,8
3. znikome	44,0	51,4	47,4	46,5	54,1	50,4
4. żadne	26,3	18,4	10,1	11,0	17,3	14,4
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-29,9	-26,1	-8,5	-8,9	-28,1	-18,7

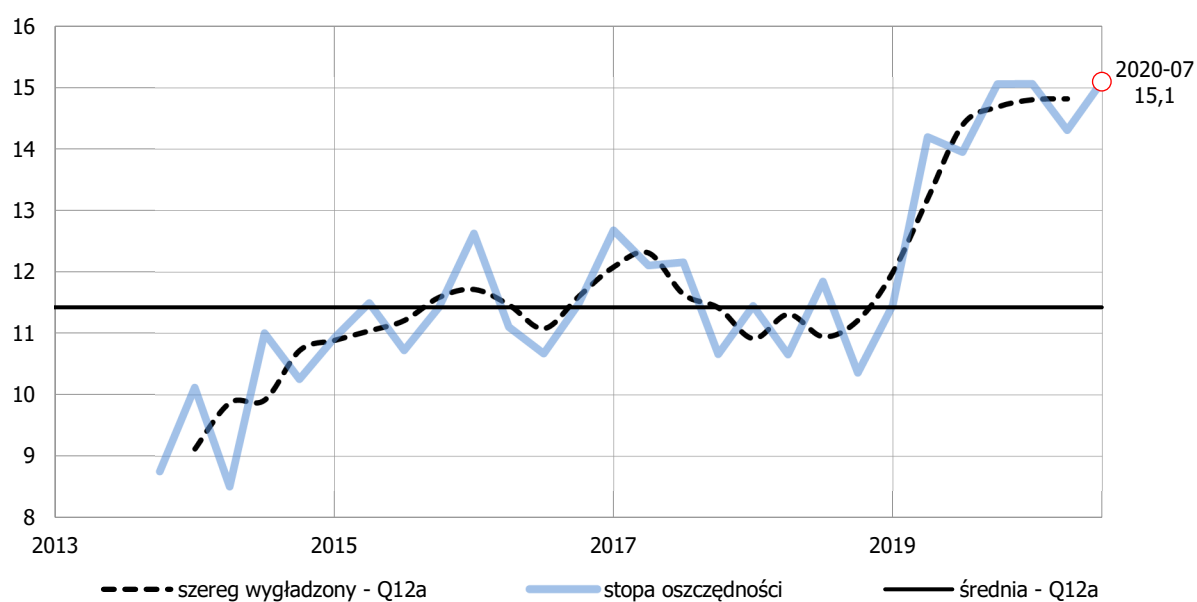
OBECNA KONDYCJA FINANSOWA GOSPODARSTW DOMOWYCH

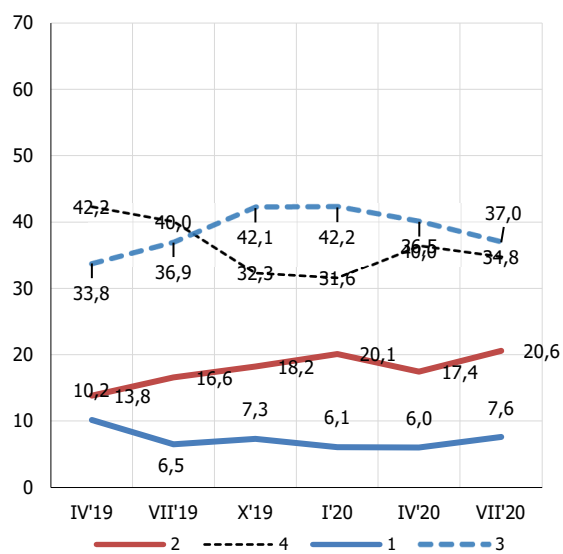
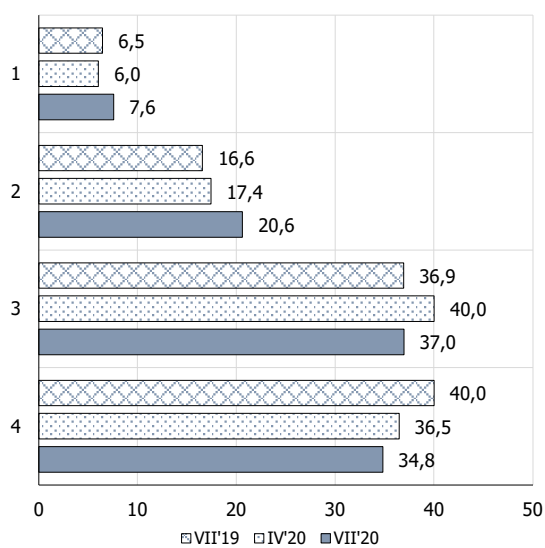
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. wpadamy w długi	2,8	5,3	3,7	4,3	3,2	4,8
2. przejadamy nasze oszczędności	12,0	10,2	10,6	8,7	11,8	12,8
3. nasz dochód z trudem starcza	37,5	31,6	28,2	27,8	32,3	29,5
4. nieco oszczędzamy	42,6	49,3	52,0	54,4	47,8	47,6
5. dużo oszczędzamy	5,0	3,8	5,5	4,8	4,9	5,2
Saldo (5+0,5*4-0,5*2-1)	17,4	18,0	22,6	23,3	19,7	17,8

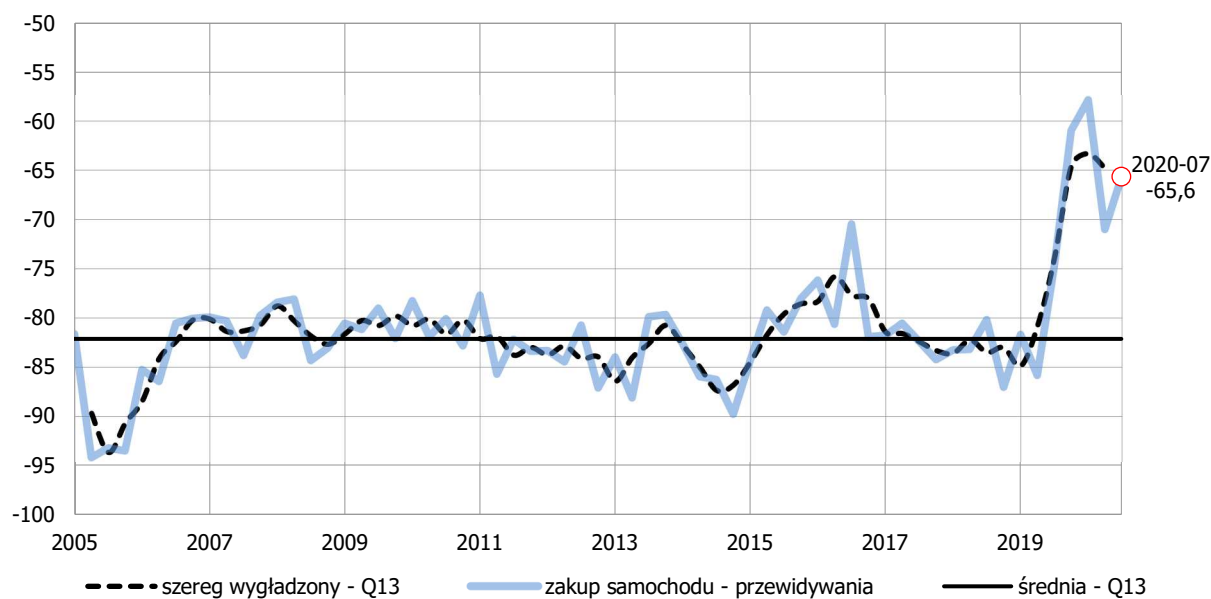
STOPA OSZCZĘDNOŚCI

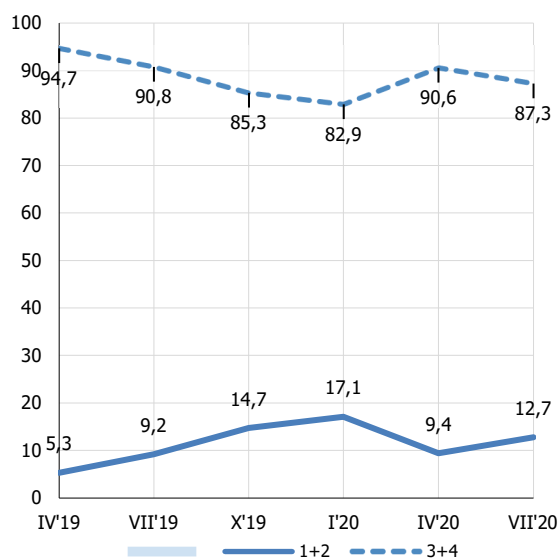
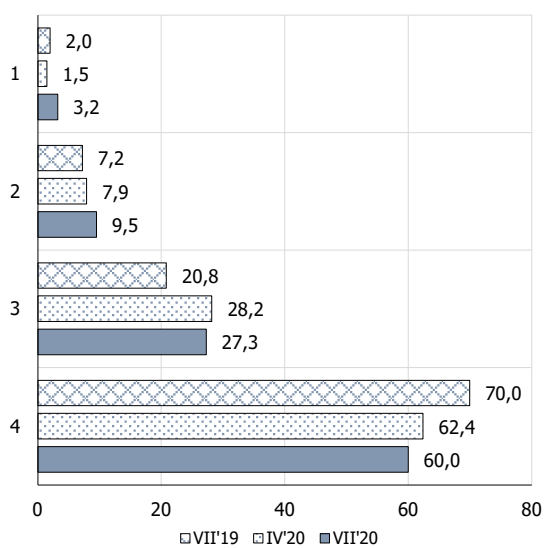
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. więcej niż 30% dochodów	10,2	6,5	7,3	6,1	6,0	7,6
2. od 20% do 30% dochodów	13,8	16,6	18,2	20,1	17,4	20,6
3. od 10% do 20% dochodów	33,8	36,9	42,1	42,2	40,0	37,0
4. mniej niż 10% dochodów	42,2	40,0	32,3	31,6	36,5	34,8
Średnia (1*35%+2*25%+3*15%+4*5%)	14,2	14,0	15,1	15,1	14,3	15,1

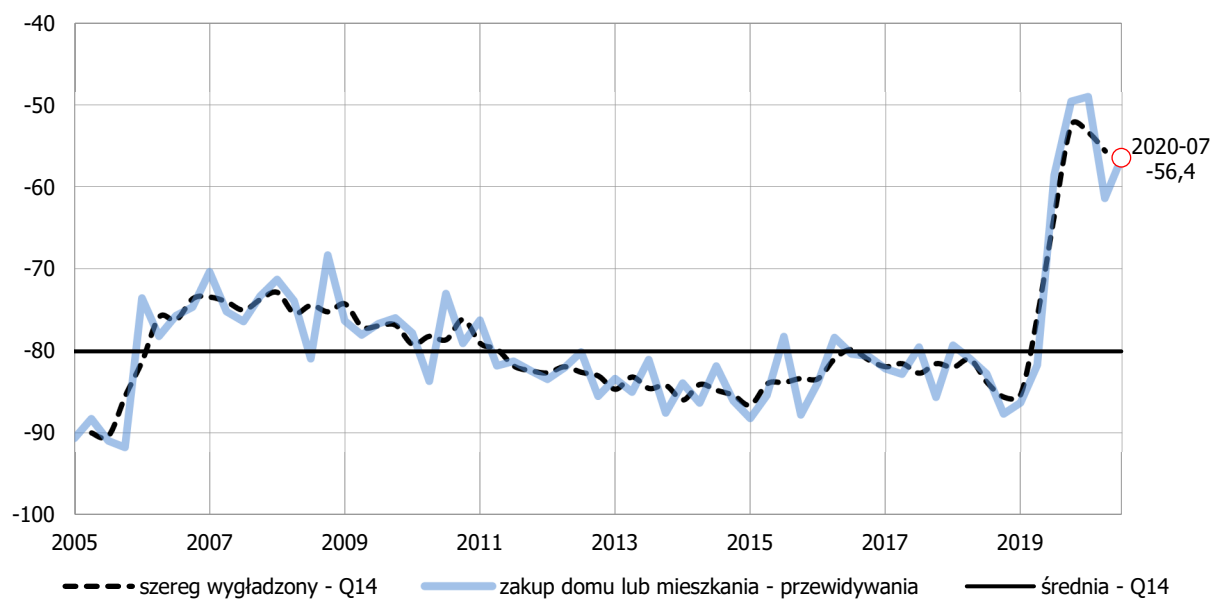
ZAKUP SAMOCHODU – PROGNOZA

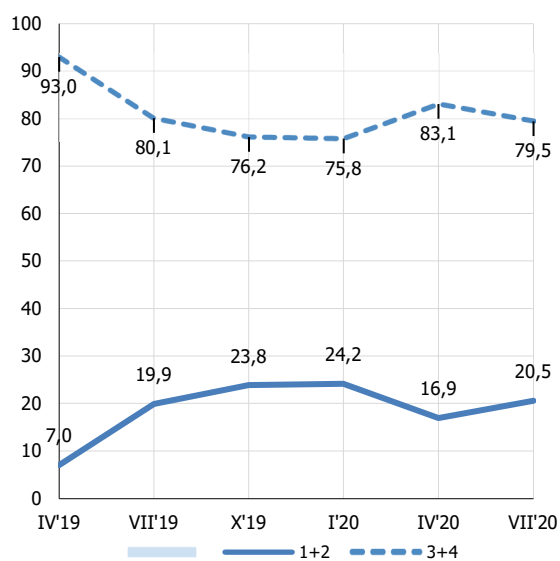
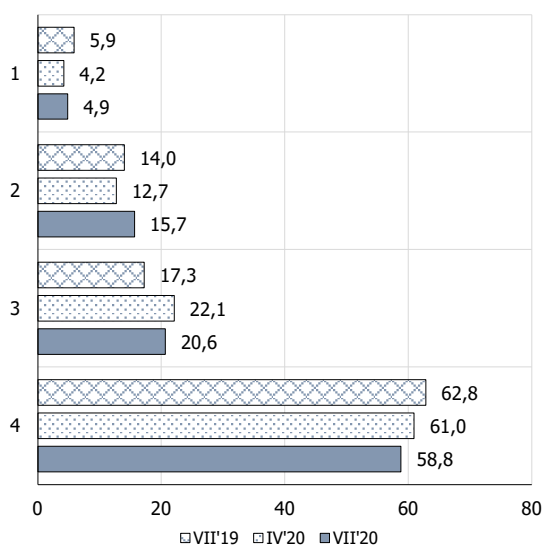
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. bardzo duże	2,2	2,0	3,1	4,7	1,5	3,2
2. dość duże	3,1	7,2	11,6	12,4	7,9	9,5
3. niewielkie	10,2	20,8	30,9	28,2	28,2	27,3
4. zdecydowanie żadne	84,5	70,0	54,4	54,7	62,4	60,0
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-85,8	-74,8	-61,0	-57,9	-71,0	-65,6

ZAKUP DOMU LUB MIESZKANIA – PROGNOZA

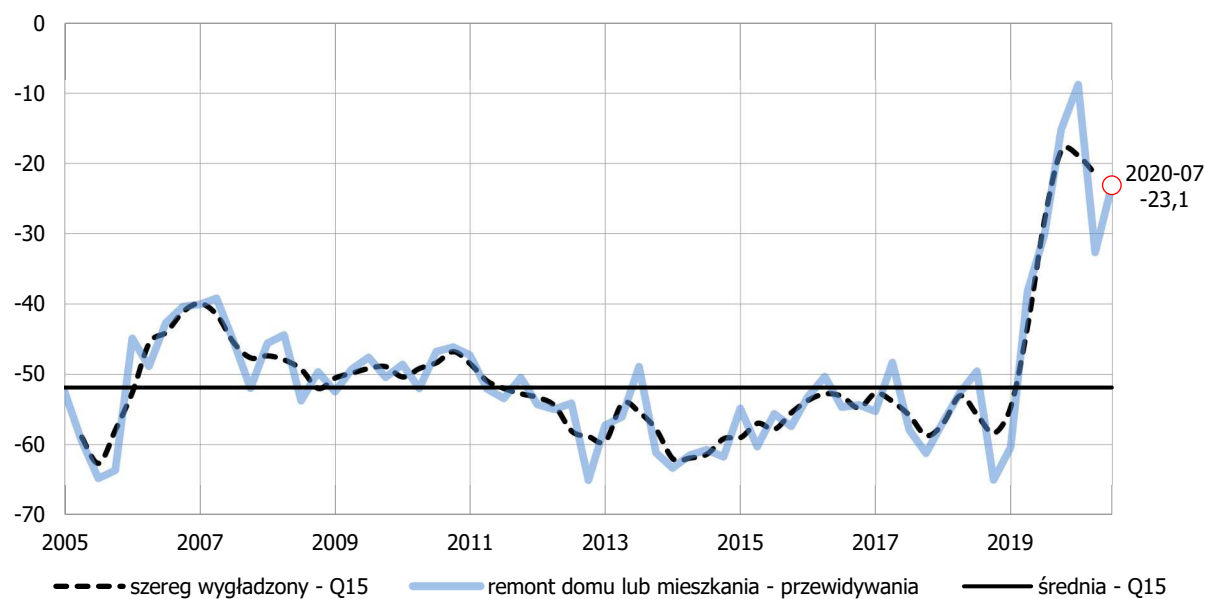

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. zdecydowanie tak	4,2	5,9	6,7	7,5	4,2	4,9
2. możliwe	2,8	14,0	17,1	16,7	12,7	15,7
3. raczej nie	11,1	17,3	22,5	21,8	22,1	20,6
4. zdecydowanie nie	81,9	62,8	53,7	54,0	61,0	58,8
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-81,8	-58,6	-49,6	-49,1	-61,4	-56,4

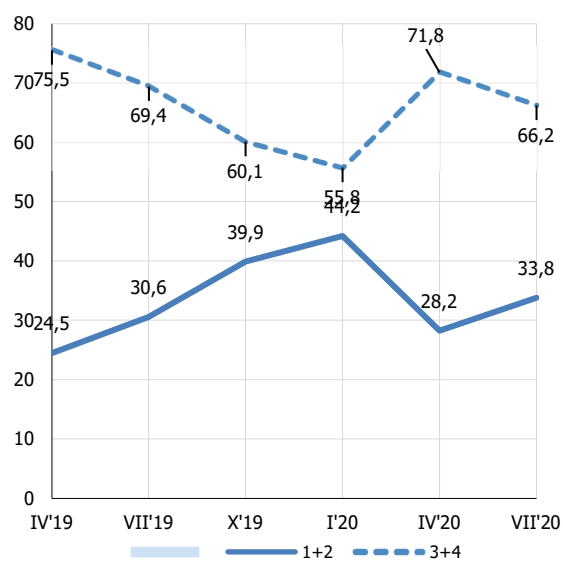
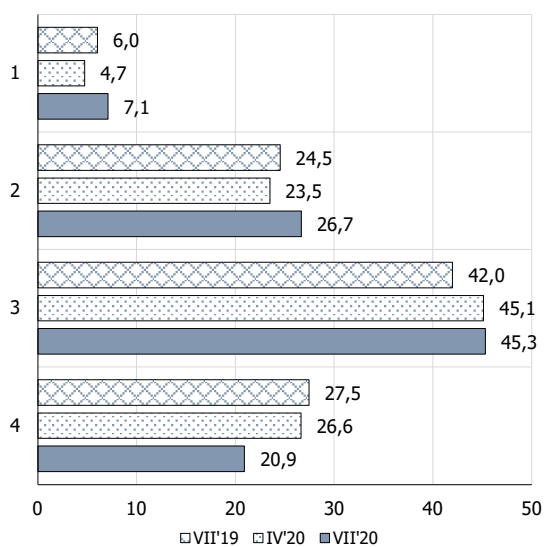

REMONT DOMU LUB MIESZKANIA – PROGNOZA

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	IV'19	VII'19	X'19	I'20	IV'20	VII'20
1. bardzo duże	12,7	6,0	9,1	10,6	4,7	7,1
2. dość duże	11,8	24,5	30,7	33,6	23,5	26,7
3. niewielkie	37,5	42,0	40,8	39,1	45,1	45,3
4. zdecydowanie żadne	38,0	27,5	19,3	16,7	26,6	20,9
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-38,2	-30,1	-15,2	-8,8	-32,7	-23,1

III. STRUKTURA PRÓBY WEDŁUG CECH RESPONDENTÓW

Cechy gospodarstwa domowego		VII'20
Liczba respondentów		1000
Głównym źródłem dochodów gospodarstw domowego jest		
praca najemna na stanowisku robotniczym	1	29,6
praca najemna na stanowisku nierobotniczym	2	26,5
praca w rolnictwie	3	2,7
praca na własny rachunek (wolny zawód, działalność gospodarcza, freelancer)	4	9,8
emerytura lub renta	5	24,9
inne źródła	6	6,5
Dochód gospodarstwa na jedną osobę wynosi		
mniej niż 1000 zł	1	7,0
od 1001 do 1350 zł	2	13,8
od 1351 do 1700 zł	3	16,9
od 1701 do 2250 zł	4	28,0
więcej niż 2250 zł	5	34,3
Gospodarstwo składa się z		
1 osoby	1	7,5
2 osób	2	23,0
3 osób	3	31,4
4 osób	4	23,7
5 osób	5	8,7
6 i więcej osób	6	5,7
Liczba dzieci do lat 18 i pozostających na całkowitym utrzymaniu		
Zero	1	42,8
Jedno	2	31,8
Dwoje	3	20,4
Troje	4	4,3
Czworo i więcej	5	0,7
Gospodarstwo domowe znajduje się w		
wielkim mieście (100 tys. mieszkańców i więcej)	1	36,6
średnim mieście (od 10 do 100 tys. mieszkańców)	2	35,1
małym miasteczku (do 10 tys. mieszkańców)	3	7,2
na wsi	4	21,1
Wykształcenie respondenta (ukończone)		
wyższe	1	37,8
średnie	2	44,7
zawodowe	3	14,0
podstawowe	4	3,5
Wiek respondenta		
16-29	1	16,8
30-49	2	37,6
50-64	3	23,5
65+	4	22,1

IV. SUMMARY

Consumer confidence in the 3rd quarter of 2020 (the survey was conducted at the turn of July and August) rebounded after a sharp slump in the previous quarter. The IRG SGH consumer confidence indicator (IRGKGD) increased by 24.3 pts to -25.9 pts. However, it is still below the pre-crisis level. All components of the indicator grew, with the balance of future general economic situation in Poland soaring by 31.5 pts, and the balance of future unemployment declining by 32 pts. Financial situation of households improved (the balance rose by 24.3 pts). The balance of consumers' ability to save also increased, albeit to a lesser extent. Despite they grew, all the balances are still significantly lower than the respective year 2019 figures and the long-term averages. It needs, however, to be recognized that the survey has not yet taken into account the recent reintroduction of sanitary restrictions in poviats where the number of COVID-19 infections exceeded the critical threshold. Hence, it goes too far to say that the improvement in consumer confidence in the third quarter is firmly founded.